

De invloed van de tabaksindustrie

op vrijwel alle Sustainable
Development Goals

OP WEG NAAR EEN

**ROOKVRIJE
GENERATIE**

Overzicht

De 193 landen van de Verenigde Naties (VN) spraken zeventien wereldoelen voor duurzame ontwikkeling af om het grote klimaatprobleem aan te pakken. Dit zijn de Sustainable Development Goals (SDG's). De kern van de SDG's is een einde maken aan extreme armoede, ongelijkheid, onrecht en klimaatverandering.

De productie en het gebruik van tabak staan lijnrecht tegenover duurzaamheid; ze veroorzaken veel schade op het gebied van gezondheid, sociale aspecten, economie en milieu.

Bovendien overlijden er wereldwijd meer dan 8 miljoen mensen aan de gevolgen van deze ziekmakende en verslavende producten. Om een Rookvrije Generatie te bereiken, is het daarom belangrijk dat we de tabaksindustrie zien als een abnormale en overbodige industrie.

Dit document laat zien hoe de productie en het gebruik van tabak een negatieve invloed heeft op vrijwel alle SDG's. Klik op de iconen van de doelstellingen om te zien hoe de tabaksindustrie hier een negatieve invloed op heeft.

3 GOEDE GEZONDHEID EN WELZIJN

- Tabaksgebruik is wereldwijd de meest voorkomende vermijdbare oorzaak van ziekte en sterfte. Het veroorzaakt meer dan 8 miljoen doden per jaar. Dit zijn meer mensen dan die overlijden aan aids, malaria en tuberculose samen. ⁽¹⁾
- Blootstelling aan tweedehands rook (meeroken) doodt wereldwijd ongeveer 1,2 miljoen niet-rokers per jaar, waaronder veel kinderen. De doodsoorzaken zijn meestal chronische ziekten, zoals astma of luchtweginfecties. ⁽¹⁾
- Mensen die roken sterven gemiddeld tien jaar eerder dan mensen die niet roken. ⁽²⁾
- In Nederland sterven jaarlijks ongeveer 20.000 mensen aan de gevolgen van (mee)roken. ⁽³⁾

- Het tabaksgebruik is het hoogst onder de mensen met een laag inkomen. Het geld dat mensen aan tabak uitgeven, zorgt voor minder geld voor voedsel, gezondheidszorg en onderwijs. ⁽¹⁾
- Tabaksgebruik leidt tot chronische ziekten die duur zijn om te behandelen. ⁽⁴⁾
- Tabaksteelt zorgt ervoor dat er minder landbouwgrond is voor voedselproductie. Dat zorgt weer voor voedselonzeekerheid en armoede in landen die tabak produceren. ⁽¹⁾

5 GENDER-
GELIJKHEID

- Wereldwijd roken meer mannen dan vrouwen. De tabaksindustrie maakt agressieve tabaksmarketingcampagnes specifiek gericht op niet-rokende vrouwen en meisjes om ze meer te laten roken. ^(1, 4, 5)
- Vrouwen krijgen te maken met genderspecifieke gezondheidsrisico's door tabak, zoals roken en meeroken tijdens een zwangerschap. ⁽⁴⁾

- Tabak-gerelateerde ziektes zijn een enorme belasting voor de economie: tabak kost de wereldeconomie meer dan US\$ 1 biljoen (1.000.000.000.000 US\$) per jaar. Dit is gemiddeld per land bijna 2% van het bruto binnenlands inkomen. ⁽¹⁾
- Tweedehands rook (meeroken) is ook zeer ongezond. Meeroken gebeurt thuis, in openbare ruimtes, in het openbaar vervoer en op werk. Wereldwijd sterven elk jaar bijna een half miljoen mensen na blootstelling aan tweedehands rook op het werk. ⁽¹⁾
- De arbeidsomstandigheden in de tabaksteelt zijn zeer slecht. Denk aan lange uren tegenover lage lonen, kinderarbeid, gevaarlijk werk, discriminatie op basis van geslacht, uitbuiting van arbeidsmigranten en het risico op groene tabaksziekte. Dit laatste is een vorm van nicotinevergiftiging door het werken met tabaksplanten. ^(1, 6)

- Kinderarbeid komt veel voor in de tabaksteelt. ⁽¹⁾ Kinderen kunnen hierdoor vaak niet naar school en hebben weinig vrije tijd. Ongeveer 1,3 miljoen kinderen (14 jaar en jonger) over de hele wereld werken in tabaksvelden onder slechte omstandigheden. ^(4,7)
- De zorg voor zieke familieleden door tabaksgebruik houdt mensen (vooral vrouwen en meisjes) van werk of school. ⁽¹⁾
- Roken zorgt bij pubers voor leerproblemen en cognitieve stoornissen. ⁽⁴⁾
- Onderzoek laat zien dat tabaksgebruik de ongelijkheid vergroot. In de meeste landen is het tabaksgebruik het hoogst onder arme mensen, laaggeletterden en mensen met een psychische aandoening. ⁽¹⁾

- De tabaksindustrie versnelt klimaatverandering door de uitstoot van broeikasgassen. De productie en het vervoeren van tabak zorgen voor 80 miljoen ton CO₂-uitstoot per jaar. Dat is evenveel als 3 miljoen vluchten tussen Europa en Amerika. ⁽⁸⁾
- Het verbouwen en drogen van tabak neemt per jaar 40 miljoen hectare grond in beslag (dat is 10 keer Nederland) en kost 8 tot 11 miljoen ton hout. ⁽¹⁾
- Tabaksplanten hebben net als andere gewassen vruchtbare grond nodig. De pesticiden en chemicaliën die nodig zijn voor de tabaksteelt maken de grond onvruchtbaar. Daarom maakt de industrie ieder jaar ongeveer 200.000 hectare land vrij voor de teelt en het drogen van tabak. Dit zijn zo'n 600 miljoen bomen die plaats moeten maken voor tabaksplanten. De tabaksindustrie is verantwoordelijk voor 5% van de wereldwijde ontbossing: een verdwijnend gebied zo groot als Noord-Brabant, ieder jaar. ^(6, 8)
- Tabaksproductie, -vervoer en -consumptie verbruiken per jaar bijna 22 miljard ton water. Dat is net zoveel als 15 miljoen olympische zwembaden. Per sigaret is dit 3,7 liter water. Tabak heeft acht keer zoveel water nodig als bijvoorbeeld tomaten of aardappels. Voor iedere kilo tabak die je niet gebruikt, kun je aan de jaarlijkse waterbehoefte van één persoon voldoen. ⁽⁸⁾

- 75% van de filters van gerookte sigaretten belandt op straat en in de natuur. De sigarettenconsumptie produceert ieder jaar zo'n 340 - 680 miljoen kilogram afval dat in het milieu belandt, met de nodige chemicaliën. Veel van deze chemicaliën zijn schadelijk voor het milieu en minstens 50 ervan zijn kanker-
verwekkend voor mensen. Bovendien kunnen smeulende sigarettenpeuken bosbranden veroorzaken. ^(1, 9)
- Een gerookte sigarettenpeuk die in de natuur belandt, zorgt voor bodemverontreiniging door de microplastics en giftige stoffen die in de peuk zitten. Sigaretten bevatten ongeveer 7000 chemicaliën, die uiteindelijk in de bodem en het water terechtkomen en zich daar ophopen. Eén peuk kan ongeveer 1000 liter oppervlaktewater vervuilen door de giftige stoffen die in het filter zitten. ^(1, 9)
- Sigarettenpeuken veroorzaken vooral veel schade in waterrijke omgevingen. Peuken zorgen daar voor veranderingen in het gedrag van organismen en kunnen zelfs dodelijk zijn. Het effect van sigarettenpeuken op landdieren is iets kleiner, tenzij zij drinken van water dat vervuild is door sigarettenpeuken. ⁽⁹⁾

16 VREDE,
JUSTITIE EN
STERKE PUBLIEKE
DIENSTEN

17 PARTNERSCHAP OM
DOELSTELLINGEN
TE BEREIKEN

- De tabaksindustrie maakt misbruik van de nationale en internationale wetgevingssystemen om tabaksbestrijdingsmaatregelen tegen te houden of uit te stellen. ⁽¹⁰⁾
- De tabaksindustrie zoekt naar samenwerkingen met overheden, bedrijven en instellingen om zelf meer winst te kunnen maken. ⁽⁴⁾

Door te stoppen met samenwerken met en investeren in de tabaksindustrie, lever je dus een belangrijke bijdrage aan de Sustainable Development Goals én een Rookvrije Generatie.

Bronnen

1. WHO, Factsheet Sustainable Development Goals: health targets. Tobacco Control, 2019
2. www.trimbos.nl
3. www.rivm.nl
4. STOP., Tobacco Control and Its Role in the UN Sustainable Development Goals, 2019
5. WHO global report on trends in prevalence of tobacco use 2000–2025, 2021
6. WHO, Tobacco: poisoning our planet, 2022
7. The Guardian, Child labour rampant in tobacco industry, 2018
8. Chance Inc., Nieuw WHO-rapport legt de verwoestende impact van de tabaksindustrie bloot, 2022
9. Trimbos, Milieuschade door peukenafval, 2022
10. FCA, Factsheet Tobacco: a barrier to sustainable development, 2015

